

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsqve Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

De Bonis religiosæ vitæ, & primò quanta benignitate Deus religiosos
aspiciat. Cap. xij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](#)

*De bonis religiosa vita, & primò, quanta
benignitate Deus religiosos aspiciat.*

CAPVT XII.

B his ergo ærnumis, atque miseriis fui-
mus liberati, cum seculi diuitias, honores,
volutaptésque contempsimus, & acceptis
a Deo gratia pennis, in vitam religiosam
aufigimus. Quare æquum sanè est, vt tam ingens
beneficium agnoscamus, & misericordias Domini
in æternum cantemus. Ita autem misericordia,
quas Deus in religiosos contulit, ad breue com-
pendium redactæ duæ sunt, vt diximus, à Paulo, dū
Colossensibus scriberet, recensit. Qui eripuit nos
(inquit) à potestate tenebrarum, & transluit in re-
gnum filij dilectionis sua.] Magnum beneficium,
quod Deus eos à misera seruitute tenebrarum eri-
put, & à Diaboli exactoris durissimi exemit pot-
estate: quod beneficium predictis omnibus malis sol-
luntur, sed multò maius, atque præstantius, transtu-
lisse illos in religiosum statum, in regnum dilecti fi-
lij sui, quod bona ineffabilia comprehendit. Hæc
autem bona sub eodem terrenæ Hierosolymæ typico
idem Propheta, & numerare, & elegantissima meta-
phora explicare pergit. Transiens (inquit) per te.
Ab hoc Dei trânsfusa beneficia incipiunt diuina. Trâ-
sit enim Deus, cum mætem rebellem, & peccatis ir-
retatam, mortis memoria, gehenna metu, ac horrore
iudicij tamquam quibuldam telis oppugnat, cum
terribus ac minis aggreditur, cum internis incre-
pationibus impedit & reprobrando ei præpostera-
vitam, peccatos mores, & annos in vitiis ac peccatis
consumptos, eam acriter reprehendit. Nōdum Deu-
stat, quia allocationes iste diuinæ in principio voca-
tionis non multum durant, sed citò prætereunt. Ti-
met homo, & tremore concutitur, cum Deum lo-
quenter audit, cum minacem, & iratum considerat
sed cœsilate voce eius iterum dormit, & falsa securi-
tate quiescit, & vita mutationem nec dū admittit.
Nondum Deus stat, quia homo mancipium Diaboli
factus, adhuc indignus est Dei commercio, & soci-
tate. Stat ille prope iustos, & dilectos suos, prote-
gens illos, remunerans illos, ab omni periculo de-
fendens illos, licet ipsi minimè eum videant, & longe
ali quando distum esse existimant. Vox sponsæ est
non inimici. En ipse stat post parietem nostrum re-
spiciens per fenestras, propiciens per cancellos.
Denique prope est Dominus sanctis, & electis su-
(inquit Bernardus) etiam cum longe esse videtur.
At prope inimicos suos nō stat, sed appropiat ut co-
vocet, ut ex hostibus amicos faciat, & quamdiu in
persidia, ac duritie cordis perseverant, citò transit

Vis videre, quia Dominus non est cum impiis, & peccatoribus, sed quam longissime ab illis absit, a di Prophetam Longe a peccatoribus salus.] Et aliud Longe est Dominus ab impiis.] Et rursus aliud, De-
relinquam populum meum, & recedam ab eis: quia omnes adulteri sunt, carnis praevaricationum.] Itis ergo a Domino corde, & voluntate separatis, non numquam ipse Dominus, misericordia incitat ap- propiat. Transit per illos non quidem, ut mentem cui appropinquit, vacuam, & egenam derelinquit sed ut ipsa in iudicium non veniat, inquit transeat de morte ad vitam. Transit ille, ut in transitu cœcum luto, id est cognitione sue utilitatis, & mundanæ in stabilitatis illuminet, ut fidentem in telonio, perni ciosa cupiditas, ad suam sequelam euocet: Ut tan dem percutiat Ægyptios, id est, sæculares curas, &

vanas cogitationes, quæ vincitam in Ægypto tenet, & compeditam, ne opera lateris, & lutis deserat, & in terram sibi promissam, lacte, & melle manantem, id est, in sanctam religionem, confugiat. Transit ille, ut illud beneficium anime praestet, quod in Isaia scriptum est. Sicut aues volantes, si proteget Dominus exercituum, Hierusalem, protegens, & liberans trahens, & salvans.] Nam si aues, ut defendant fortis suos, nidos superuolant, & siue serpentem, siue hominem viderint, aut alias aues ad filios suos accedentes, propriæ imbecillitatis oblitæ, rostro pugnant, & vnguisbus: ita Dominus, ut mundanos vocet, & religiosos efficiat, non semel, sed sepe trahit per illos, ut a serpente, qua mordet in silentio, id est, ab occultatione defendant, & ab homine, nempe ab humani, & secundum sæculum speciosis rationibus, protegat, & ab auiculis, nimis, ut timidis cogitationibus, tucatur, ne opus admirabilis conuersioris impediatur. Transit denique, ut animæ in castris sæculi militantes ad ipsum celeriter trahant, quia nisi ipse prius traharet per illas, & inuitaret illas, ipsæ ad eius castra nequaquam transirent. In transitu ergo isto magnificis verbis inuitat animas, quas ad se trahere dispossuit, dicens: Transite ad me omnes, quæ concupiscitis meis quæ me prætereuntem aspicientes iam aliquantulum meam pulchritudinem desideratis) & à generationibus meis, hoc est à fructibus meis, ad imperium. [Hic enim transitus, quo à mundo ad me auctorem mundi transferuntur, non erit inutilis, sed ineffabilibus bonis vos ipsas cumulabit.

Transiens autem Dominus vidit animam , quam ad tam sublimem statum vocare decreuit, sanguine peccatorum fœdatam, prauis cupiditatibus impediatam, procluem ad omne malum , auersam ab omni bono. Vnde in suo transitu ait: Vidi te conculcatam in sanguine tuo.] Videre autem eam sanguinibus infectam , omnique peccatorum genere viciatam,deberet iram Domini , ac indignationem pro vocare , non tamen ad iram (hæc enim est Dei nostri benignitas) sed ad misericordiam, ad pietatem, ad clementiam allæxit. Vidit eam oculus illis dulcissimis , quibus respexit Petrum, non iam nutantem: sed planè ruentem , cum egressus foras fleuit amarè.] Illis sanè , quibus respexit Matthæum vestigium rationibus occupatum , cum illo verbo potestissimo : sequitur me , I excitauit dormientem, foluit cupiditate illigatum, adeò ut statim nulla mora intericta , surgeret , & sequutus sit eum. Illis denique , quibus vidit Zachæum , non iam humi repentem , sed ascendentem in arborem sycomorum, vt iam in excelso constitutus transeuntem posset aspicere. Videlicet istum Dominus , & tantæ deuotionis feruore iniuratus dixit illi : Zachæe, feltingans descendere , quia hodie in domo tua oportet me manere.] Longè tamen maius beneficium hic, nam transiens vidit animam conculcatam in sanguine suo , & non deuotione eius iniuratus , sed tanta calamitatibus miseratione motus, eam ad se vocat, & abscondebit hæc verba penitus oblitus , & à se ipsa alienata instillat. Quia hodie in domo mea oportet te manere.]

Videt ergo Dominus oculis benignissimis animam, quam ad se vocare decreuit, licet vitiis, ac peccatis deditam, & solis rebus terrenis occupatam. Quia eam respicit, non ut puniat, sed ut iacentem erigat, fugientem reducat, maculatum lauet, feda[m] venustet, pauperem ditet, & destituant, ac solo æquatam rediscet. Circuit Nehemias nocte quadam vibem Hierosolymam, & considerat calamitatem eius, murum scilicet dissipatum & portas eius consunta[rum] igni, & domos destritas, atque destructas.

153

Eccle. 24
26.

Matt. 20
75.

Matth. 5
10.

LMS. 19.

z. Esdr.
21.13.

Ibid. 3.
17.Psal. 50.
16.

Isa. 1.15.

Osea 1.4.

Canticum 5.
15.Exodus 40.
16.

Hoc autem fecit, non ut more gentium eam irritaret, & subfannaret, sed ut si posset ad pristinam amplitudinem, ac dignitatem reduceret. Quare his, qui cum ipso erant, dixit: Vos nostis afflictionem, in qua sumus, quia Hierusalem deserta est, & porta eius consumpta sunt igni, venite, & ædificemus muros Hierusalem, & nō sumus ultra in opprobrio. Ita profecto Dothinus circuit animam ad statum religiosum, vocandam, considerat eam conculetam in sanguine suo, id est, sedentem in peccatis suis. Ista enim sunt sanguines, à quibus Propheta emendari postulabat, quando dicebat: Libera me de sanguinibus Deus Deus salutis meæ:] Quorum feditate Israëlitatum opera erant infecta, cùm audiunt: Manus enim vestra sanguine plena sunt.] Huc etiam sanguinem se puniturum promittit Dominus per Osæam, dicens: Et visitabo sanguinem Iezrahel super domum Iehu.] Non tamen abominatur sanguine impuram, peccatis, & iniquitatibus inquinatum: sed videt eam, vt ipsius misereatur, & ad innocentias reuocet puritatem. Aspicit doctus medicus filiam, quam vnicè amat, grauissimo morbo laborantem, vt compatietur ei, & à morbo, adhibitis remediis, liberet. Cur non Dominus animam peccatricem, quam sanguinis sui pretio redemit, benignè etiam aspiciat, vt eius misereatur, & à morbis peccatorum eripiat? Ita prorsus aspicit, & eius consensu postulato potenter iubet paralyticum discedere, & hominem incolumem surgere, & sublato grabato talenti sui, in quo quasi desperatus surgere iacebat, ad domum religionis conuolare. Vider sculptor trarmor, aut statuarius æs, ex quo sculpturam, aut statuam fabricare dispositus: Vider pictor tabellam apertissimam, in qua redemptoris imaginem delineare statuit: Vider aurifex aurum obrizum, ex quo pulcherrimum annulum ad celandam gemmam pretiosam elaborare cōstituit. Videlit isti materias statuum artium, vident, & exultant se occasionem laborandi, & faciendi magnum lacrum inaenisse. Non multum curant, si matrona sint in luto sepulta, si tabella sit lituris fedata, si aurum sit scoria permixtum, quia sciunt terra obruta extrahere, interlita expungere, & infecta, ac ruda purgare. Sic prorsus Dominus Deus tuus, o anima religiosa, vidit te conculetam in sanguine tuo, non tamen despexit, immo exultauit, & gaudis est, quia aptissimam misericordie sua materiam inuenit. An non materia misericordiae miseria est? Et quid te miserabilis, quam peccatorum reatus ligabit, mūlana desideria suffocabat, & aduersarius humani generis Diabolus vinclat, & compeditam detinebat? Inuenit te tamquam marmoreum lapidem iacentem in luto curarū terrenarum, & in cæno voluptatum impurissimarum, & erexit te, vt faceret columnam Ecclesiæ sue, fundatam super basim auream. Crura enim sponsi dicuntur in canticis columnæ marmoreæ fundata super bases aureas,] que religiosos significant; nam mundanos homines, vita sua, doctrinæ sustentant. Et basibus aureis innituntur, quia in Dei, & proximi charitate fundantur. Inuenit te tamquam tabulam, innumeris lituris peccatorum infecta, sed lituras expunxit, vt sui ipsius imaginem pingere, & digito suo legem in te perfectionis conserberet. Tabulas quidem illas, que legem veterem scriptam continebāt, Moyses imperio Domini in arca Testamenti, vt illuc feruarentur, collocauit, & te Dominus ipse in arca sanctæ religionis inclusit, ne in sæculo derelictus inter tot occasiones peccatorum periretes. Inuenit denique te tamquam aurum rude, & sordibus affectum, ac passionum infectum, & purgauit

A te, vt es es annulus in manu dextera eius, non sicut Iechonias euellendus, sed in perpetuum custodendus. Ut in ito annulo, gemmam perfectam virtutis calaret, & omnibus, tum Angelis, tum hominibus te opus suum pulchrum, & pretiosum ostenderet. Qui his oculis te vidit, o anima, abique dubio non tibi iratus, & infestus: sed mitis, ac benignus aspergit.

Iero. 22.
24.Matth. 5.
18.Psal. 33.
16.Num. 6.
27.Basil. in
Psal. 33.
in illud,
inquire pa-
cem.

B] Vedit Dominus illos duos fratres, quos primò ad dignitatem Apostolatus extulit, non quidem oculis iratis, vt perderet, sed mansuetis, vt saluaret, ad se adiungeret, & ex pescatoribus pescium, hominum pescatores, & prædictores efficeret. Eisdem ergo oculis, o anima, viua es à Domino Deo tuo, quorum aspectu ad hoc te permouit, vt relictis retributis diuinitatibus, & patre, & vniuersis rebus mundanis, eum sequereris, qui te ex pescatrice opū, & voluptatum, in animarum saluatricem conuerteret. Aspexit te, si cut bonus pastor ouem suam, sicut trapezita sapiens gemmam suam; sicut dilectus sponsus spoliam suam. Quia oculi Domini super iustos, & super eos, quos potenter ad iustitiam vocat, vt errat à morte animas corum, & alat eos in fame.] Aspexit denique, vt ea benedictionem assequereris. Conuertat Dominus vultum suum ad te, & det tibi pacem.] Ad hoc enim vidit, vt à seculi contumacibus, & bellis eriperet, & abundantissima pace, animique tranquillitate cumularet. Hanc autem inter mundanorum turbas, & sollicitudines rerum temporalium, difficile admodum est inuenire. Vnde Basilius: Inquire (inquit) pacem, nimur solutionem à tumultuaris mundi iustus curris, para tibi mentem tranquillam, statimque anima vnum aliquem inquire, qui sit ab omni fluctuatione, ac turbella curarum seiuetus, in quo nulla agiteris vitiosæ affectionis intemperie, quo nullis finis te auelli ac distrahi sectarum opinionibus, quamlibet verisimile ementis persuasione prolixientem te, & inuitantium ad confessionem, vt pacem illam de tibi concilias, omnem prorsus exuperantem sensum, corque tuum custodiens.] Ad hoc ergo Dominus oculos suos in nos desixit, vt à bellis liberaret, & ad istum pacis statum vocaret.

C O quam appositè de his oculis Domini, quorum aspectu homines ad religionem vocando dignatur, scriptum est: Pulchriores sunt oculi eius vino:] Si enim vino capti, extra se ipsos ducuntur, omnium obliuiscuntur, nec honorem reputant, nec ignominiam curant, nec consanguineorum, aut sodalium prosperitate gaudent, vel aduersariis contristantur: Oculis Domini capiuntur anime multò potenter, quæ semel benignè conspecte ita se ipsas eleverunt, honorem abiiciunt, ignominiam contemnunt, prosperitate mundi, & aduersitates aspernantur, vt non vino capta, cuius furor citè consumuntur, sed beato quodam lethargo sopita esse videantur. Aut quamdam istarum conspectu Domini ad sapientissimam sobrietatem traductarum animam dico Beatissimi Ephræm Syri, ita in suo testamento mundi gloriam conculcantis. Nulla (inquit) Ephræm cecineritis carmina, nullaque latitudinem adhibueritis. Ne me cum pretioso sepieleritis vestimento, ne ve priuatim corpore meo constitueritis tumulum: mihi enim cum Deo conuenit, vt inter peregrinos commorer. Aduena quippe sum ego, & peregrinus, sicut otantes patres mei.] Quis ambigat istum dormire seculo, & rebus mundanis veluti ebrim existere, Deo vero satis sobrium, atque perusilem, qui tam constanter humanam gloriam aueratur, vt diuinam inueniat, & terrenam laudationem fugit, vt inter beatos Spiritus constitutus aeternam laudem

Ephræm
in testame-
to.

*Genes. 6.
18.
Genes. 19.
17.
Exod. 12.
51.
Daniel. 3.
Cät. 4. 1.*

mereatur? Hoc faciunt oculi Domini splendidiores vino, qui animam illustrantes immenso lumine sapientiae perfundunt, quo honoris mundani vilitatem aduerat, & à febus caducis ac perituri alienant. Pulchriores sanè oculi eius vino, quia vinum homines à sana mente in insaniam transfert, oculi autem Domini ab horrore tenebrarum in luminis locum traducunt. In illum (inquam) locum, in quo mundus pro Deo deseritur, bona vilissima pro pretiosissimis relinquuntur, Domus angustiae pro regia voluptatis aula commutantur. Hi oculi sunt, qui nos dissimilantes inuitarunt, ut properaremus exire sicut Noe de tempestate diluvij ad quietem arcae: sicut Loth de incendio Sodomae ad refrigerium montis: sicut Israëlitae de captiuitate Aegypti ad libertatem terra promissa, & sicut pueri hebrei de fornicatione Babylonica ad locum, quem fecit Deus quasi ventum roris flantem. Hi oculi sunt sicut columba super riuiulos aquarum, quæ lacte sunt lota.] Columba namque felle carens, riuos aspiciens aquarum, & lacteo colore, ac suavitate fufula, quid mirum, si oculos Christi designet, qui neque alpestrum peccatorum nostrorum, ad itam permouentur, nec miserationis suavitatem amittunt, nec se ab aquarum riuiulis auertunt, id est, ab exiguitate nostra, quæ semper instar aquæ decurrit, & numquam in eodem stptu subsistit. Vidi te, ô anima, Deus tuus, vidi te, non pulchram, sed deformem, non mundam, sed turpem & conculetam in sanguine tuo: & simplicitate, ac mansuetudine columbina respiciens, non est ira commotus, nec indignatione perturbatus, sed misericordia dulcedine tactus intrinsecus, quod sequentia Ezechielis verba demonstrant.

De vocatione religiosa, & quod homo beneficio eius vocetur ad vitam,

CAPUT XIII.

Ezech. 16.6.

T dixi tibi (inquit) cùm esses in sanguine tuo, Viue. Dixa, inquam tibi in sanguine tuo; Viue.] Hoc est primum religiose vita beneficium, quæ à divina vocatione exordit. Divina vero vocatio nulla alia voce commodius explicari potuit, quam hoc verbo, Viue. Nam cùm quis ad religionem vocatur, à fauibus mortis eripitur, & vocatur ad vitam. Nam in seculo, Christo moriebatur, & morti viuebat, dum omni sceleri, & iniuritati habendas suæ cupiditatis laxabat: in cætu autem eorum, qui se Deo consecrarent, morti moritur, & Christo, qui est vera vita, viuit, cùm virtus, ac iniuritatis abdicatis operibus vite, scilicet virtutis, & sanctitatis actionibus vacare contedit. Sed qua ratione Dominus eos, quos amat, vocet, & ad vitam religiosam trahat, attenta est consideratione videndum. Sunt enim homines vitam sacerularem agentes, si praus cupiditatibus gubernentur, tamquā ossa arida, nullo spiritu vigore fulcita, nullo carnis, ac neruorum vinculo copulata, nullo curis operimento coniecta. Neque spiritum gratiae habent, quia peccatis se subdidierunt, nec charitatis nexum, quia propria commoda (nulla habita proximorum ratione) intemperanter quaesierunt, nec virtutis operculum, quia eam à se vitiis ac criminibus abdicarunt. Dominus autem, ut eos vocet, vnicuique ipsorum dicit, Viue.] Clamat certe voce grandi, illa, inquam, voce, de qua scriptum est. Vox Domini in

A virtute, vox Domini in magnificètia.] Intonat voce virtutis & dicit. Ossa arida, audite verbum Domini.] Fugite de medio Babylonis, & saluet vnaquisque animam suam.] Et tunc quidem, ecce commotio, & accedunt ossa ad ossa, vnumquodque ad iuncturam suam, & ecce super ea nervi, & carnes ascendunt, & extendunt in eis cutis desuper, & ingreditur in ea spiritus & viuunt, & stant supra pedes suos, exercitus grandis nimis valde.

Primò adest commotio, cùm ij, qui vitam religiosam sunt aggressori, à somno vitiorum excitantur, in quo facebant penè sepulti, & de novo vita generante lestant, meditari incipiunt. Secundò, accedunt ossa ad ossa, vnumquodque ad iuncturam suam, cùm institutum sibi accommodatum, & à diuina prouidentia præordinatum, accipere statuerunt. Tertiò, fortitudinis nervos acquirunt, quibus mundo blandienti, & itatus mutationem impudenti, resistunt. Item molli carne vestiuntur, secundum illud. Aufiram à vobis cor lapideum, & dabo vobis cor carneum.] Quo spontaneè & sine villa difficultate, quæ suspiciebant, contemnunt, quæ amabant, relinquit. Deinde, cùte prudentia se conregunt, quæ concepta desideria à consanguineis & amicis, ne clament, & perstrepant, sapienter abscondunt: postea spiritu amplioris gratiae viuiscantur: (nam omnia, quæ hucque diximus, gratiae sunt) & illo ditati negotium bene consideratum, & impensè commeditum gaudier aggrediuntur. Ac rursus viuunt, cùm omnia, quæ mortem afferebant, in ipso ingressu religionis, per veram detestationem defertur, & modo viuendi placido, atque tranquillo se metipsos subiiciunt. Et tandem stant supra pedes suos, imò & super omnia terrena & visibilia per contemptum mundi, constiunt exercitus grandis nimis valde, qui possit alios vita suæ imitatione, & efficacia verbi à morte liberare, & ab hostiis incurssione defendere. Hac omnia facit Dominus verè magnus & potens cùm animabus in sanguine suorum vitiorum iacentibus, dicit, Viuite.]

Audita hac voce, Viue:] quæ abducuntur à morte, & inuitantur ad vitam, sine dubio viuunt, quia à corruptione peccati liberantur, à morte vitiorum suscitantur, & natali quodam spirituali nascuntur. Nasci quippe est, veteres mores descrevere, & novos afluxere. Nascitur homo (inquit Bernardus) quando Sol iustitie ortus in animo peccatorum illuminat tenebras, horrendumque Dei iudicium internis obtutibus offert, addens ad terroris vinculum breuem diarium numerum, & finem incertū. Hæc planè vespera est, ad quæ demorabitur fletus, & necesse est addi matutini lætitiam, ut auditam faciat nobis misericordia suam: sic enim fit vespera, & mane dies unus. Est autem dies ista iustitia, reddens vnicuique quod sibi est, nobis miseriorem, misericordiam Deo. In hac die puer nascitur, quando ex his, quæ diximus, ad amorem penitentiae, & odium peccati animus excitat.] Vbi autem hæc nativitas cum magna tranquillitate habeatur, subdit, dicens: sed periculum est si forte velit inter saeculi turbas agere penitentiam vbi nimis alij veleat in persuasionibus, alij vndique exemplis peioribus ad peccatum allicant; alij adulatioibus in vanam gloriam, alij detractionibus in intemperiantiam animum eius deiciat. Præcedat iam necesse est prudentia radius, ostendat quantas, & quam importunas (præsertim in hac generatione nequam) opportunitates, & occasionses peccati offerat mundus, & ingerat: quæ debilis sit ad illas humanus animus, maximè qui in peccati consuetudine sit nutritus. In hac ergo die prudentia eligat de

*Ezech. 37.4.
Iere. 51.6.*

Ezech. 19.

*Bern. ser.
3. de cir-
cum.*

præsenti

*Psal. 20.
4.*